

20141996129

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на културното наследство,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 29 декември 2014 година.

Бр. 07 – 4895/1
29 декември 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов**, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Член 1

Во целиот текст на Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“ број 20/2004, 115/2007, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14 и 44/14) зборот „духовно“ се заменува со зборот „нематеријално“, зборот „духовното“ се заменува со зборот „нематеријалното“, а зборот „духовни“ се заменува со зборот „нематеријални“.

Член 2

Во членот 3 по ставот (1) се додаваат три нови става (2), (3) и (4), кои гласат:

„(2) Недвижно културно наследство се материјалните добра со статус на културно наследство подигнати врз земјиште или зависни од него, односно кои не можат да се движат и да се поместуваат од едно место на друго без притоа да не се оштети нивната суштина (недвижни добра по природа), како и добра кои по своите физички својства се движни, а од оправдани причини се во состав на некое недвижно добро, како: инсталации, опрема, украсни елементи и слично, што трајно се поврзани со недвижното добро или трајно служат за негово користење (недвижни добра по намена).

(3) Движно културно наследство се материјалните добра со статус на културно наследство кои во целост можат да се движат или поместуваат од едно место на друго, а притоа да не се оштети нивната суштина.

(4) Нематеријално културно наследство се разни облици и појави на човековото духовно творештво во минатото, коешто заедниците, групите и поединците го препознаваат како свое културно наследство и кое се пренесува од генерација на генерација на територијата на Република Македонија.“

Ставовите (2) и (3) стануваат ставови (5) и (6).

Член 3

Во членот 5 став (6) точката на крајот од реченицата се заменува со записка и се додаваат зборовите: „со исклучок на зградите чија главна и ефективна намена е чување или изложување на движно културно наследство и посебните скривници определени за сместување на движното културно наследство, како и центрите во кои се наоѓаат значаен број споменици и движно културно наследство определени како објект на заштита во случај на вооружен судир, кои се заштитуваат без нивната непосредна околина“.

Член 4

Во членот 11 точка 25 сврзникот „и“ се заменува со „точка записка“ и по точката 26 се додаваат девет нови точки 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 и 35, кои гласат:

„27. „Непосредна заштита“ се работите на конзервација, реставрација, реконструкција, санација, адаптација, превентива и секој друг вид директна интервенција на заштитените добра што се преземаат во јавен интерес;

28. „Добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство“ се материјални и нематеријални добра кои, како потенцијално културно наследство, се внесени во некоја од службените заштитни евиденции или заслужуваат да бидат заштитени како културно наследство без оглед на нивната моментална неевидентираниост како такви;

29. „Археолошко наоѓалиште“ е дел од земјиште или површина под вода што содржи наоди на археолошко наследство;“

30. „Археолошко истражување“ е теренско истражување што се изведува на определено место на копно или под вода со потврдена археолошка содржина, чија цел е пронаоѓање, откривање, прибирање, идентификување, спасување, зачувување, презентирање, популаризирање и користење на елементи од археолошко наследство;

31. „Археолошко наследство“ се недвижни и движни добра или нивни остатоци и други траги на човековото постоење и дејствување во изминатите епохи чие ископување или откривање на друг начин, е главен извор на информации и чие проучување и заштита помагаат да се расветли историјата на човештвото и неговата врска со природната околина. Археолошко наследство особено се: структури, конструкции, групи објекти, развиени локалитети, движни предмети и остатоци од друг вид, без оглед дали се на копно или под вода;“

32. „Археолошки наод“ е секој елемент на археолошко наследство што е продукт на археолошко ископување, рекогносцирање или друг вид археолошко истражување, без оглед дали преставува површински или подводен наод, ископина или наод откриен на друг начин;

33. „Право на културно наследство“ е право на секого, поединечно или групно да ги користи придобивките на културното наследство, да придонесува за негово зачувување и збогатување и да го осознава и почитува сопственото културно наследство и културното наследство на другите.“

34. „Управување со културно наследство“ е вршење определени овластувања за некое добро и неговата заштита и користење согласно со целите на заштита на културното наследство и

35. „План за управување со недвижно културно наследство“ е плански документ во кој субјектот задолжен за работите на управување со културното добро ги планира мерките и активностите за заштита на културното наследство.

Член 5

Во членот 21 став (1) по зборовите: „што се однесуваат на Македонија“ записката се брише и се додаваат зборовите: „и старите ракописи на други јазици и од други култури во Македонија“, а по зборовите: „утврден со закон,“ се додаваат зборовите: „ракописниот и старопечатениот нотен и филателистички материјал,“.

Член 6

Во член 34 во ставот (2) точката на крајот од реченицата се заменува со записка и се додаваат зборовите: „а за археолошките наоѓалишта и катастар на археолошко наследство (во натамошниот текст: археолошки катастар)“.

Во ставот (5) по зборот „евиденција“ се става записка и се додаваат зборовите: „археолошкиот катастар“.

Член 7

Во членот 35 ставот (7) се менува и гласи:

„На елаборатите изработени од субјектите од ставот (5) на овој член, ревизија врши Управата. Доколку со ревизијата се утврди дека тие не се изработени во согласност со овој закон и со актот од ставот (10) на овој член, Управата ги враќа на доработка на изготвувачот. Изготвувачот е должен во рок од 30 дена да го доработи елаборатот во согласност со забелешките од извршената ревизија.“

По ставот (7) се додаваат два нови става (8) и (9), кои гласат:

„(8) По исклучок, доколку надлежните субјекти од ставот (5) на овој член, не се во можност да ги изработат елаборатите за валоризација и ревалоризација на културното наследство, елаборатите ги изработува стручна комисија именувана од министерот за култура. Претседателот и членовите на комисијата се именуваат од редот на научни работници со научно звање предметно за валоризацијата, односно ревалоризацијата на односното добро и од редот на стручни работници со стручно звање од областа на заштитата на културното наследство предметно за валоризацијата, односно ревалоризацијата на предметното добро. Стручната комисија е составена од претседател и четири члена со мандат до завршувањето на валоризацијата, односно ревалоризацијата на доброто.

(9) При именувањето на стручната комисија од ставот (8) на овој член, се води сметка за соодветната и правична застапеност на заедниците во Република Македонија.“

Ставот (8) станува став (10).

Член 8

Во членот 37 во точката 2 зборовите: „културно наследство од големо значење“ се заменуваат со зборовите: „значајно културно наследство“.

Член 9

Во членот 38 по точката 3 се додава нова точка 4, која гласи:

„4. Недвижните добра на подрачје на опфат на просторен и урбанистички план предвидени за заштита во согласност со заштитно-конзерваторските основи, до донесување на актот за заштита“.

Член 10

Во членот 41 став (2) зборовите: „Министерството за култура“ се заменуваат со зборот „Управата“.

Во ставот (3), по зборовите: „Владата на Република Македонија“ се додаваат зборовите: „а по претходно мислење на Националниот совет за културно наследство,“.

Член 11

Во членот 42 став (2) зборовите: „Министерството за култура“ се заменуваат со зборот „Управата“.

Член 12

По членот 44 се додаваат нов наслов и нов член 44-а, кои гласат:

„Катастарска евиденција

Член 44-а

(1) Актите за заштита, актите за промени и актите за престанок на заштита на недвижно културно наследство, Управата во рок од 30 дена од нивната правосилност, во печатен и во електронски облик ги доставува до Агенцијата за катастар на недвижности заради нивно прибележување во јавната книга за запишување на правата на недвижностите.

(2) Агенцијата за катастар на недвижности е должна по службена должност да изврши прибележување на актите од ставот (1) на овој член во јавната книга за запишување на правата на недвижностите.

(3) Границите на предметните заштитени недвижни добра и нивните контактни зони, Агенцијата за катастар на недвижности ги нанесува на геодетска подлога во размер 1:1000.

(4) Агенцијата за катастар на недвижности става забелешка во јавната книга за запишување на правата на недвижностите дека се работи за посебно заштитено добро или добро во состав на споменичка целина или културен предел, односно во заштитено подрачје.

(5) Управата на својата веб-страница ги објавува границите на заштитените недвижни добра.“

Член 13

Во член 46 став (4) зборовите „а за заштитените недвижни добра и до надлежниот орган на државната управа за запишување на правото на сопственост“ се бришат.

Член 14

Насловот на Одделот 8 се менува и гласи:

„ПЛАНСКИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО“

Член 15

Во членот 49 став (1) зборот „Владата“ се заменува со зборот „Собранието“, а по зборовите: „по предлог на“ се додаваат зборовите: „Управата, а по претходно мислење од“.

Во ставот (2) бројот „15“ се заменува со бројот „5“.

По ставот (2) се додаваат пет нови ставови (3), (4), (5), (6) и (7), кои гласат:

„(3) Националната стратегија ги содржи целите и основните начела на заштитата и следниве стратемиски определби: легислатива, финансирање, установи за заштита, јавна свест и едукација, идентификација, археолошки истражувања, заштита на недвижно

културно наследство, заштита на движно културно наследство, заштита на нематеријално културно наследство, превенција од противправни дејства, заштита во случај на природни непогоди и вооружен судир, заштита на културното наследство од загадувањето на животната средина, користење на културното наследство, образование и едукација на кадри, дигитализација на културното наследство и популаризација на културното наследство. Националната стратегија содржи акциски план за реализација со дефинирани активности, динамика, носители на активности и проекции на буџетски и вонбуџетски средства, како и индикатори за евалуација на спроведувањето на Националната стратегија.

(4) По текстот на предлогот на Националната стратегија, Управата организира јавна расправа.

(5) Средствата за реализација на Националната стратегија се обезбедуваат во Буџетот на Република Македонија.

(6) Националната стратегија се доставува до Собранието на Република Македонија најмалку шест месеци пред истекот на важноста на претходната национална стратегија.

(7) За реализација на активностите во согласност со акцискиот план на Националната стратегија, Управата еднаш годишно доставува извештај до Собранието на Република Македонија.“

Ставот (3) станува став (8).

Член 16

По членот 49 се додаваат нов наслов и нов член 49-а, кои гласат:

„План за управување со недвижно културно наследство

Член 49-а

(1) Заради управување со споменична целина и културен предел за кои е донесен акт за заштита, се донесува план за управување со недвижно културно наследство (во натамошниот текст: план за управување). План за управување може да се донесе и за други видови недвижно културно наследство доколку е тоа утврдено со актот за заштита.

(2) Планот за управување треба да е усогласен со целите, мерките и активностите за заштита и управување со заштитените културни добра утврдени со овој закон, актот за заштита, меѓународните стандарди и меѓународните договори ратификувани од Република Македонија, како и со урбанистичките планови и урбанистичко-планската документација предвидени со закон. Спроведувањето на планот за управување може да биде поддржано и со средства од Буџетот на Република Македонија, преку Министерството за култура, во постапка утврдена со закон.

(3) Планот за управување од ставот (1) на овој член треба да ги содржи мерките и активностите за заштита на културното наследство, и тоа:

- вовед (преглед на заштитени недвижни добра со вредности, значење, особености, граници изразени текстуално и преку мапа, методологија на подготовка и состојба);

- историски развој;

- управување;

- фактори и ризици;

- потенцијали и визија;

- главни цели на планот;

- планирање на урбаниот развој и урбаната рехабилитација;

- акциски план за спроведување на планот со фискални импликации потребни за негово спроведување;

- субјекти и начин на спроведување на планот и

- резиме и соодветни прилози на планот.

(4) Планот за управување од ставот (1) на овој член го донесува субјектот утврден со актот за заштита на доброто, а по претходна согласност од Управата и од Министерството за култура. Планот за управување е со важност од пет години.

(5) Планот за управување се донесува во рок од шест месеци сметано од денот на донесување на актот за заштита. Во постапката на донесувањето на планот за управување, субјектот кој управува со заштитеното недвижно добро е должен да организира јавна расправа. Мислењата, предлозите и препораките изнесени на јавната расправа се земаат предвид при изготвувањето на планот за управување.

(6) Субјектот кој управува со заштитеното недвижно добро најдоцна до 31 јануари во тековната година за претходната година поднесува годишен извештај за спроведување на планот за управување од ставот (1) на овој член до Управата.

(7) Субјектот од став (4) на овој член е должен да почне да изготвува нов план за управување најдоцна шест месеци пред истекот на рокот за кој е донесен планот.

(8) Управата го следи спроведувањето на планот за управување.“

Член 17

По членот 54 се додаваат нов наслов и нов член 54-а, кои гласат:

„Режим на заштита и степени на заштита

Член 54-а

(1) Со актот за заштита на културното наследство се утврдува режим за заштита кој се определува според видот и категоријата, односно заштитниот статус на доброто, и тоа како:

1. Режим на заштита од прв степен;
2. Режим на заштита од втор степен;
3. Режим на заштита од трет степен.

(2) Режимот на заштита од прв степен се применува на:

1. Културно наследство од особено значење и
2. Резервирана археолошка зона.

(3) Режимот на заштита од втор степен се применува на:

1. Значајно културно наследство и
2. Добро под привремена заштита.

(4) Режимот на заштита од трет степен се применува на контактните зони.“

Член 18

Во членот 55 став (2) по првата реченица се додава нова реченица која гласи: „Примерок од издадената дозвола, Управата доставува до јавната установа за заштита на недвижното културното наследство на чие подрачје ќе се вршат археолошките истражувања.“

Член 19

Во членот 56 став (2) во точката 3 зборовите: „со статус на“ се заменуваат со зборовите: „кое ги исполнува условите за“.

Во точката 4 зборовите: „со статус на“ се заменуваат со зборовите: „кој ги исполнува условите за“.

Во ставот (4) по зборовите: „во организирање на истражувањата“ сврзникот „и“ се заменува со запирка, а по зборовите: „по дипломирањето“ се додаваат зборовите: „и објавени најмалку три стручни или научни труда во домашни или меѓународни стручни и научни публикации.“

По ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

„(5) Носителот на дозволата, по предлог на стручниот раководител на археолозите кои учествуваат во археолошките истражувања им издава потврда за учеството во археолошките истражувања.“

По ставот (5) кој станува став (6) се додава нов став (7), кој гласи:

„(7) Формата, содржината и начинот на издавање на потврдата од став (5) на овој член ги пропишува министерот за култура.“

Член 20

Во членот 58 по ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

„(6) Исто лице не може истовремено да биде стручен раководител на две или повеќе археолошки истражувања кои теренски се реализираат во ист временски период.“

Член 21

Во членот 59 став (1) точката 1 се менува и гласи:

„Да води уредна документација и евиденција за текот на археолошките истражувања, за пронајдените археолошки наоди и за мерките на заштита што ги презема;“

Точката 4 се менува и гласи:

„Да организира вршење на итни конзерваторски работи на наоѓалиштето односно на наодите, во постапка и на начин утврдени со актот од членот 85 став (7) на овој закон;“

Во ставот (3) во точката 2 се менува и гласи:

„Во рок од три години на Управата да предадат примерок од финалната документација од извршените археолошки истражувања“

Точката 3 се менува и гласи:

„Во рок од три години да ги објават резултатите од археолошките истражувања (на веб страницата на носителот на дозволата за археолошко истражување, во стручна или научна публикација, во стручно или научно списание или на друг соодветен начин на објавување во јавноста) и“.

Член 22

Во членот 63 по ставот (8) се додава нов став (9), кој гласи:

„(9) Царинските органи се должни веднаш да ја известат Управата за увезени метал-детектори и други технички средства погодни за детекција на археолошки наоѓалишта, односно на предмети од археолошко значење.“

Член 23

Во членот 65 во ставот (1) по зборот „должен“ се додаваат зборовите: „веднаш, а најдоцна во рок од три дена“.

Член 24

Во членот 71 во ставот (4) по точката на крајот од ставот се додава нова реченица, која гласи: „Годишната програма за изработка на заштитно-конзерваторските основи се усогласува со Годишната програма за изработка на просторни и урбанистички планови на Владата на Република Македонија и со програмите за изработка на урбанистичките планови на општините и на градот Скопје“.

По ставот (4) се додаваат два нови става (5) и (6), кои гласат:

„(5) Доколку е неопходна изработка на заштитно-конзерваторски основи кои не се предвидени во програмите од став (4) на овој член, заштитно-конзерваторските основи се изработуваат со средства од нарачателот на планот.

(6) Висината на средствата потребни за изработка на заштитно-конзерваторски основи се утврдува со тарифник кој го донесува министерот за култура. Висината на средствата потребни за изработка на заштитно-конзерваторски основи се утврдува во зависност од видот на планот, големината на подрачјето на опфатот на планот, бројот, видот и концентрацијата на културните добра, видот на потребните трошоци и рокот за подготовка на заштитно-конзерваторски основи.“

Ставовите (5), (6), (7) и (8) стануваат ставови (7), (8), (9) и (10).

Член 25

„Насловот на членот 73 и членот 73 се бришат.“

Член 26

Во членот 74 став (2) точката 1 се брише.

Точките 2, 3, 4 и 5 стануваат точки 1, 2, 3 и 4.

Ставот (4) се менува и гласи:

„Во случајот од став (1) на овој член, органот надлежен за издавање одобрение за градење, во рок утврден со закон, е должен да ја упати странката да прибави од Управата заштитно-конзерваторски услови. Заштитно-конзерваторските услови ги изработуваат надлежните јавни установи, а ги издава Управата, со решение.“

Во ставот (6) зборот „определуваат“ се заменува со зборот „донесуваат“.

Член 27

Во членот 75 ставот (1) се менува и гласи:

„Заради оценка на доследната примена на заштитно-конзерваторските услови, во случаи кога на заштитено подрачје се изведуваат градежни работи кои не преставуваат непосредна заштита на недвижното културно наследство, Управата издава претходно заштитно-конзерваторско одобрение за недвижно културно наследство.“

Член 28

По членот 79 се додаваат нов наслов и нов член 79-а, кои гласат:

„Давање под закуп или трансформација

Член 79-а

Земјоделско земјиште, пасишта и шуми во сопственост на Република Македонија на кои се наоѓа евидентирано или заштитено археолошко наоѓалиште, запишано во јавната книга за запишување на правата на недвижностите, може да се дадат под закуп или да им се изврши трансформација во градежно земјиште по претходна согласност од Управата“.

Член 29

Во членот 80 став (1) по зборот „известувања“ се додават зборовите: „и да се поставуваат уреди како антени, клима уреди, сончеви колектори и друга опрема“.

Член 30

Во членот 81 став (1) зборовите: „издадена заштитно-конзерваторска согласност или при изведувањето на работите не се придржува на определени заштитно конзерваторски услови“ се заменуваат со зборовите: „издадено претходно заштитно-конзерваторско одобрение“.

Во точката 2 зборовите: „ја повлече дадената согласност“ се заменуваат со зборовите: „го повлече издаденото претходно заштитно-конзерваторско одобрение“.

Член 31

Во членот 87 став (8) зборовите: „ставот (6)“ се заменуваат со зборовите: „ставот (7)“, а зборот „се“ се заменува со зборовите: „органот кој го издава одобрението според прописите за градење, по службена должност ја“.

По ставот (8) се додава нов став (9), кој гласи:

„(9) Носителот на издаденото конзерваторско одобрение е должен, во рок од најмногу два дена од денот на започнувањето на работите на непосредна заштита на недвижното добро, до Управата и до надлежниот субјект кој е вршител на конзерваторски надзор од членот 89 од овој закон, во писмена форма да го пријави започнувањето на работите на непосредната заштита.“

Член 32

Во членот 88 став (2) се додава нова реченица, која гласи: „Исто лице не може истовремено да раководи со работи на непосредна заштита на недвижното добро доколку се реализираат во ист временски период.“

По ставот (8) се додава нов став (9), кој гласи:

„(9) Министерот за култура ги пропишува видот, формата, содржината и начинот на водење на изведбената конзерваторска документација, работите во врска со изведувањето на непосредната заштита, конзерваторскиот надзор и приемот на изведените работи.“

Член 33

Во членот 88-а став (2) во алинејата 2 зборот „две“ се заменува со зборот „пет“, а на крајот на реченицата точката се брише и се додаваат зборовите: „или најмалку три години работно искуство по дипломирањето, во соодветната област на заштита на недвижното и движното културно наследство и завршени магистерски односно докторски студии од соодветната област.“

Член 34

Во членот 88-б став (1) во воведната реченица зборот „три“ се заменува со зборот „два“.

Алинејата 2 се брише.

Во алинејата 3 зборот „трет“ се заменува со зборот „втор“.

Ставот (4) се брише.

Во ставот (5) кој станува став (4) зборот „третиот“ се заменува со зборот „вториот“, а по зборовите: „членот 88-в став (1) од овој закон“ запирката и зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Во ставот (6) кој станува став (5) зборовите: „став (5)“ се заменуваат со зборовите: „став (4)“.

Член 35

Во членот 88-в во ставот (1) по зборот „литературата“ сврзникот „и“ се заменува со зборот „по“, а зборот „тематските“ се заменува со зборот „тематски“.

Член 36

Во членот 88-г ставот (1) се менува и гласи:

„Базите на прашања за првиот дел на испитот и стручните теми за одбрана од вториот дел на испитот од членот 88-л став (6) на овој закон ги изготвуваат научни и стручни работници од областа на конзервацијата и заштитата на недвижното и движното културно наследство, определени од директорот на Управата.“

Во ставот (2) по зборовите: „првиот дел од испитот“ запирката и зборовите: „прашањата и практичните примери од вториот дел од испитот“ се бришат, а зборот „третиот“ се заменува со зборот „вториот“.

Во ставот (4) по зборот „прашања“ запирката и зборовите: „базите на практични примери“ се бришат, а зборовите: „став (6)“ се заменуваат со зборовите: „став (4)“.

Во ставот (5) по зборот „прашањето“ запирката и зборовите: „односно практичниот пример“ се бришат, а зборовите: „став (6)“ се заменуваат со зборовите: „став (4)“.

Во ставот (6) по зборот „прашања“ запирката и зборовите: „базите на практични примери“ се бришат, зборовите: „практичните примери“ се бришат, а зборовите: „став (6)“ се заменуваат со зборовите: „став (4)“.

Во ставот (8) по зборот „прашања“ запирката и зборовите: „практичните примери“ се бришат.

Член 37

Во членот 88-и во ставот (1) по зборот „првиот“ запирката и зборот „вториот“ се бришат, зборот „третиот“ се заменува со зборот „вториот“, а по зборот „вториот“ запирката и зборовите „односно третиот“ се бришат“.

Член 38

Во членот 88-с во ставовите (3) и (6) зборовите: „и вториот“, се бришат.

Член 39

Насловот на членот 88-ј „Прв, втор и трет дел од испитот и електронски систем“ се брише.

Во членот 88-ј став (1) по зборовите: „(теориски дел)“ запирката и зборовите: „потоа на вториот дел (практичен пример)“ се бришат“, а зборот „третиот“ се заменува со зборот „вториот“.

Ставот (2) се брише.

Ставот (3) кој станува став (2) се менува и гласи:

„Кандидатот кој го положил првиот дел од испитот има право да го полага вториот дел од испитот. Комисијата од членот 88-г став (2) од овој закон на кандидатот, во рок од пет дена од денот на успешното полагање на првиот дел од испитот, му определува стручна тема која кандидатот треба да ја изработи и да ја достави до Управата во рок од два месеци сметано од денот на приемот на известувањето за темата која му е определена.“

Ставовите (4), (5) и (6) стануваат ставови (3), (4) и (5).

Член 40

Во членот 88-к став (1) зборот „пет“ се заменува со зборот „три“, а зборовите: „слични, еден не е точен во мал обем (на него се губат мал број поени) и еден не е точен во голем обем (на него се губат поголем број поени)“ се заменуваат со зборот „неточни“.

Ставот (2) се брише.

Ставот (3) станува став (2).

Ставовите (4), (5) и (6) се бришат.

Во ставот (7) кој станува став (3) зборот „Третиот“ се заменува со зборот „Вториот“.

Член 41

Во членот 88-л ставовите (3) и (4) се бришат.

Во ставот (5) кој станува став (3) по зборот „одговори“, запирката и зборовите: „прашањата за практичниот пример и нивните одговори, како“ се бришат.

Во ставот (6) кој станува став (4) зборовите: „став (5)“ се заменуваат со зборовите: „став (3)“, а по зборот „испитот“ запирката и зборовите: „јавно достапна база од најмалку 100 прашања за вториот дел од испитот,“ се бришат, а зборот „третиот“ се заменува со зборот „вториот“.

Во ставот (7) кој станува став (5) зборовите: „став (5)“ се заменуваат со зборовите: „став (3)“.

Во ставот (8) кој станува став (6), запирката и зборовите: „практичните примери“ се бришат, а зборовите: „став (6)“ се заменуваат со зборовите: „став (4)“.

Во ставот (9) кој станува став (7) зборовите: „и вториот“ се бришат, а зборовите: „став (5)“ се заменува со зборовите: „став (4)“.

Член 42

Во членот 88-љ став (1) запирката и зборовите: „односно вториот“ се бришат, а зборовите: „став (5)“ се заменуваат со зборовите: „став (3)“.

Во ставот (2) по зборот „испитот“ запирката и зборовите: „односно електронски практичен пример за вториот дел од испитот“ се бришат.

Во ставот (3) зборовите: „и вториот“ се бришат, а зборот „содржат“ се заменува со зборот „содржи“.

Во ставот (4) по зборот „испитот“ запирката и зборовите: „односно електронски практичен пример за вториот дел од испитот“ се бришат.

Член 43

Во членот 88-м став (1) зборовите: „или вториот“ се бришат.

Член 44

Во членот 88-н ставовите (3) и (4) се бришат.

Во ставот (5) кој станува став (3) зборот „третиот“ се заменува со зборот „вториот“.

Во ставот (6) кој станува став (4) зборот „третиот“ се заменува со зборот „вториот“.

Член 45

Во членот 88-о зборовите: „и во практичниот пример“ се бришат.

Член 46

Во членот 88-п став (1) зборовите: „и практичните примери“ се бришат.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Материјалите од одржаните испити и доставените стручни теми, како и снимките од одржаните испити трајно се чуваат во Управата.“

Член 47

Во членот 88-р став (2) по зборот „првиот“ зборовите „вториот и третиот“ се заменуваат со зборовите: „и вториот“.

Член 48

Во членот 89 по ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

„(6) Изведувањето на работи на непосредна заштита не може да започне без назначување субјект што е надлежен за вршење конзерваторски надзор“.

Член 49

По членот 95 се додаваат два нови наслова и два нови члена, 95-а и 95-б, кои гласат:

„Изнесување на културно наследство

Член 95-а

(1) Движно културно наследство со кое управуваат јавните установи за заштита (музеи, библиотеки и кинотека) и кое е запишано во нивните книги за евиденција, не смее да се изнесува надвор од јавната установа за заштита без одобрение на Управата.

(2) Одобрението од ставот (1) на овој член го издава Управата по претходно мислење од Министерството за култура. Управата го издава одобрението во рок од пет работни дена, сметано од денот на доставувањето на барањето за добивање на одобрение.

(3) Лицата кои имаат право на научна сопственост на движните предмети, се должни научната обработка на предметите да ја вршат во јавната установа од ставот (1) на овој член.

(4) На лицата од ставот (3) на овој член, кои не се вработени во јавната установа за заштита од ставот (1) на овој член, установата е должна да им овозможи пристап до движните предмети и соодветни просторни и технички предуслови за вршење на научната обработка.

(5) По исклучок од ставот (4) на овој член, доколку лицето кое врши научна обработка на движните предмети е просторно оддалечено од јавната установа за заштита од ставот (1) на овој член, установата може да склучи договор со друга јавна установа за заштита за да ги отстапи привремено предметите, на време кое е потребно за нивна научна обработка.

(6) Управата дава претходна согласност на договорот од ставот (5) на овој член.

Изработка на копија

Член 95-б

(1) Изработка на копија на движно културно наследство (музејска копија, комерцијална копија на музејски предмет и копија на библиотечно добро) со кое управуваат јавните установи за заштита (музеи и библиотеки) и кое е запишано во нивните книги за евиденција се врши согласно со прописите за музеи и за библиотеки, а по претходно одобрение од Управата.

(2) Одобрението од ставот (1) на овој член го издава Управата по претходно мислење од Министерството за култура. Управата го издава одобрението во рок од пет работни дена, сметано од денот на доставувањето на барањето за добивање на одобрение.“

Член 50

Во членот 97-в став (5) по зборот „Антиквитети“ се става записка и се додаваат зборовите: „движно културно наследство од членот 32-а став (2) точка 4 од овој закон“.

Член 51

Во членот 103 став (1) зборовите: „Националниот совет за културно наследство“ се заменуваат со зборот „Управата“.

Во ставовите (3) и (4) зборовите: „Националниот совет за културно наследство“ се заменуваат со зборот „Управата“.

Член 52

Во членот 104 став (5) по зборот „лица“ се додаваат зборовите: „за безбедност на културното наследство“.

Член 53

Во членот 105 став (1) по зборот „култура“ се додаваат зборовите: „и истите треба да поседуваат безбедносен сертификат за пристап и користење на класифицирани информации добиен согласно со закон“.

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Овластените службени лица од ставот (1) на овој член се должни еднаш годишно да достават извештај за извршените работи од ставот (2) на овој член до министерот за култура и до министерот за внатрешни работи“.

Ставовите (3) и (4) стануваат ставови (4) и (5).

Член 54

Во членот 110 став (1) зборовите: „Националниот совет за културно наследство“ се заменуваат со зборот „Управата“.

Член 55

По членот 114 се додаваат нов наслов и нов член 114-а, кои гласат:

„Презентација на културното наследство

Член 114-а

(1) Со презентација на културното наследство се обезбедува достапност на културното наследство до јавноста заради задоволување на културните, научните и едукативните потреби и ширење сознанија за вредностите и значењето на културното наследство.

(2) Презентацијата на културното наследство, во согласност со неговата природа и намена, се обезбедува преку:

- 1) издавање на публикации за културното наследство;
- 2) достапност до културните добра на начин на кој се овозможува образование, поттикнување на меѓусебна толеранција, учење за другите култури и нивната разноликост;
- 3) развој на културниот туризам и
- 4) учество на меѓународни конференции на кои научно се презентираат вредностите и значењето на културното наследство.
- 5) организирање изложби во земјата и во странство“.

Член 56

Во членот 115 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Јавните установи за заштита, за потребите на Информативниот систем, се должни до Управата континуирано да доставуваат податоци за културното наследство од нивна надлежност и податоците континуирано да ги ажурираат.“

Член 57

Во членот 140 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) По барање на Управата, процена на материјалната вредност на заштитеното добро врши Бирото за судски вештачења или со закон овластени проценители за недвижен и за подвижен имот.“

Ставовите (4), (5), (6) и (7) стануваат ставови (5), (6), (7) и (8).

Член 58

Во членот 143 ставот (2) се менува и гласи:

„Постоењето на јавниот интерес, согласно со став (1) на овој член, го утврдува Управата.

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Постапката за експропријација се поведува по предлог на Управата. Средствата потребни за експропријација се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија, преку Управата.“

Ставот (3) станува став (4).

Член 59

По членот 144-а се додаваат два наслова и два нови члена 144-б и 144-в, кои гласат:

„Надлежности на директорот

Член 144-б

Директорот на Управата ги врши следниве работи:

- ја застапува Управата и одговара за материјално-финансиското работење и за законитоста и економичноста на нејзината работа;
- ја раководи, организира, координира и ја контролира работата на Управата согласно со закон;
- донесува предлог-буџет на Управата, финансиски план за користење на средствата на Управата, завршна сметка и други финансиски документи согласно со закон;
- доставува до Владата на Република Македонија годишен извештај за работата на Управата;
- донесува акт за организација на работата на Управата и за систематизација на работните места во Управата;
- донесува акти во врска со работниот однос на вработените во Управата;
- именува надворешни соработници за вршење работи од надлежност на Управата и склучува договори со нив;
- ја следи работата на јавните установи за заштита и за констатираните состојби два пати годишно доставува извештај до министерот за култура и
- врши други работи утврдени со овој и со друг закон.

Услови за разрешување на директорот

Член 144-в

(1) Мандатот на директорот на Управата му престанува на негово лично барање, односно оставка поднесена во писмена форма и по сила на закон во еден од следниве случаи:

- ако е осуден за кривично дело со правосилна судска пресуда со која е изречена казна затвор во траење од најмалку шест месеци,
- ако кај него настанала трајна или привремена неспособност за непречено вршење на функцијата подолго од шест месеци или настанала смрт и
- ако се стекне со услови за остварување на правото на старосна пензија.

(2) Директорот на Управата може да биде разрешен од Владата на Република Македонија, пред истекот на мандатот за којшто е именуван, во еден од следниве случаи:

- ако не работи и не постапува според овој и друг закон и актите на Управата;
- ако со своја несовесна и неправилна работа предизвика нарушување во вршењето на работите на Управата и причини штета и
- ако не ги извршува работите од членовите 144-б и 145 од овој закон.

(3) Ако е истечен мандатот на директорот или предвреме е разрешен, Владата на Република Македонија ќе именува вршител на должноста директор.

(4) Вршителот на должноста директор има мандат до именувањето нов директор на Управата, но не подолго од шест месеци.“

Член 60

Во членот 145 став (1) по точката 4 се додаваат седум нови точки: 5, 6, 7, 8, 9, 10 и 11, кои гласат:

„5. Го координира спроведувањето на националните и стратегиски значајните проекти, планови и програми во остварувањето на заштитата на културното наследство;

6. Предлага Национална стратегија за заштита и користење на културното наследство;

7. Предлага Национален акциски план за превенција на криминалитетот против културното наследство и го координира неговото спроведување;

8. Ја предлага Приоритетната листа од членот 110 на овој закон;

9. Ја координира меѓународната соработка во врска со заштитата на културното наследство;

10. Формира одбори за нематеријално, недвижно и движно културно наследство како советодавни тела и

11. Формира координативен одбор за заштита на културни добра во случај на вооружен судир и други постојани и привремени помошни тела. “

(2) Точките 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18 стануваат точки 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 и 25.

(3) Во точката 18, која станува точка 25, зборот „врши“ се заменува со зборовите: „организира вршење на“.

(4) Во ставот (3) точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборовите: „преку стручна комисија што ја именува министерот за култура, составена од стручни лица од областа на заштитата на културното наследство. Комисијата е составена од претседател и четири члена, со мандат од три години.“

Член 61

Во членот 146 став (4) точка 4, зборовите: „на објектите што се предмет на конзервација“ се бришат.

Во ставот (4) по точката 10 се додава нова точка 11, која гласи:

„11. Ја следи состојбата на недвижното културно наследство кое се наоѓа на подрачјето на општините за кои е месно надлежен и за секоја промена на заштитено добро ја известува Управата во рок од два дена од денот на констатирањето на промената. “

Точките 11, 12 и 13 стануваат точки 12, 13 и 14.

Член 62

Во членот 147 став (3) во точката 3 зборовите: „одно лице со статус на овластен истражувач и“ се бришат.

Член 63

Во членот 149 ставот (3) се менува и гласи:

„Надлежни матични установи за заштита на движното културно наследство според видот на предметите се: Националната установа „Музеј на Македонија“-Скопје, Националната установа „Музеј на современата уметност“-Скопје и Националната установа „Археолошки музеј на Македонија“-Скопје. “

Член 64

Во членот 150 воведната реченица се менува и гласи: „Матичните музеи ги вршат следниве работи:”

Член 65

Во насловот на членот 157 и во членот 157 став (1) зборовите: „на граѓани“ се бришат.

Член 66

Во членот 158 став (2) бројот „14“ се заменува со бројот „11“.

Ставот (4) се менува и гласи:

„Членовите на Националниот совет се именуваат од редот на истакнати поединци од областа на заштитата на културното наследство. За член на Националниот совет може да се именува лице со научно звање предметно за заштитата на културното наследство или лице со изборно стручно звање од областа на заштитата на културното наследство. При именувањето на Националниот совет се води сметка за соодветната и правична застапеност на заедниците во Република Македонија.“

Член 67

Во членот 159 став (1) точка 2, зборот „предлага“ се заменува со зборовите: „дава мислење“.

Точката 5 се менува и гласи:

„По барање на Управата, дава мислење за издавање дозволи за изнесување на културно наследство во странство и за издавање уверение за извоз на предмети што немаат статус на заштитени добра според одредбите на овој закон.“

Точката 10 се менува и гласи:

„Дава насоки/препораки за изработка на проекти/програми за негување на нематеријалното културно наследство;“

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Националниот совет може да формира и посебни советодавни одбори за недвижно, движно и нематеријално културно наследство.“

Член 68

Во членот 162 став (1) точка 2, по зборовите: „вишо образование“ се додаваат зборовите: „или високо образование со најмалку 180 кредити според ЕКТС“.

Во точката 3 по зборовите: „високо образование“ се додаваат зборовите: „или стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС“.

Член 69

Во членот 163 став (1) бројот „160“ се заменува со бројот „161“.

Член 70

Членот 164 се менува и гласи:

„(1) Во изборното стручно звање виш конзерватор, односно виш документатор може да биде избрано лице кое има:

- најмалку пет години работно искуство како конзерватор, односно документатор или најмалку три години работно искуство како конзерватор, односно документатор и завршено магистерски, односно докторски студии од соодветната област и

- положено стручен испит за виш конзерватор, односно виш документатор.

(2) Во изборното стручно звање конзерватор-советник, односно документатор-советник, може да биде избрано лице кое има:

- пет години работно искуство како виш конзерватор, односно виш документатор и

- стручен придонес во работите на заштитата, односно документацијата кои можат да се изразат со најмалку 250 бодови во согласност со актот од член 166 од овој закон.

(3) Лицата од ставовите (1) и (2) на овој член се реизбираат на секои пет години.

(4) Во стручното звање виш конзерватор, односно виш документатор може да се реизбере лице кое дало стручен придонес во работите на заштитата, односно документацијата, кој може да се изрази со најмалку 150 бодови во согласност со актот од член 166 од овој закон.

(5) Во стручното звање конзерватор-советник, односно документатор-советник може да се реизбере лице кое дало стручен придонес во работите на заштитата, односно документацијата кој може да се изрази со најмалку 250 бодови во согласност со актот од член 166 од овој закон.

(6) По исклучок од ставот (3) на овој член, лицата од ставовите (1) и (2) на овој член кои имаат уште десет години до остварување на правото на пензија, не подлежат на реизбор.“

Член 71

Насловот пред членот 165 и членот 165 се менуваат и гласат:

„Постапка за полагање стручен испит и постапка за
избор и реизбор во стручни звања

Член 165

(1) Изборот и реизборот во изборните стручни звања од членот 164 од овој закон го врши министерот за култура врз основа на предлог од рецензиона комисија.

(2) Рецензионата комисија е составена од претседател и шест члена кои ги именува министерот за култура со мандат од две години. За претседател и членови на рецензионата комисија може да се именуваат научни работници со звање доктор на науки од областа на заштитата на културното наследство или лица со стручно звање конзерватор-советник, односно документатор-советник. При именувањето на рецензионата комисија се води сметка за соодветната и правична застапеност на заедниците во Република Македонија.

(3) Рецензионата комисија:

- утврдува дали лицата ги исполнуваат условите за полагање стручен испит и за избор, односно реизбор во стручно звање утврдени со овој закон и со актот од член 166 од овој закон;

- го оценува полагањето на стручниот испит од членот 164 став (1) од овој закон;

- го врши бодирањето од членот 164 ставови (2), (4) и (5) од овој закон и

- доставува до министерот за култура предлог за избор/невршење избор, односно реизбор/ невршење реизбор во стручно звање.

(4) Рецензионата комисија, предлогот од ставот (3) алинеја 4 на овој член го доставува до министерот за култура во рок од 30 дена од денот на доставување на барањето за избор, односно за реизбор во стручно звање.

(5) Предлогот од ставот (3) алинеја 4 на овој член содржи: биографски податоци за кандидатот, оценка за исполнетоста на условите за избор, односно реизбор во стручно звање, оценка за избор во стручно звање според резултатите од стручниот испит и оценка за избор, односно реизбор во стручно звање согласно со добиените бодови од актот од член 166 од овој закон.

(6) Постапката за избор и реизбор во стручно звање трае најдолго два месеца.

(7) Министерот за култура во рок од 15 дена од денот на доставување на предлогот од рецензионата комисија донесува решение за избор/невршење избор, односно реизбор/ невршење реизбор во стручно звање.

(8) Против решението може да се изјави жалба во рок од 15 дена до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен. Жалбата не го одлага извршувањето.

(9) Административно-техничките работи за рецензионата комисија ги врши Министерството за култура.”

Член 72

По членот 165 се додаваат нов наслов и нов член 165-а, кои гласат:

„Поведување постапка за избор и реизбор во стручно звање

Член 165-а

(1) Постапка за избор во стручно звање се поведува по барање на заинтересираниот стручен работник.

(2) Доколку стручниот работник не се избере во стручното звање поради неисполнување на условите за избор во стручното звање, има право во рок од шест месеци да достави ново барање за избор во стручно звање.

(3) Постапката за реизбор во стручно звање ја поведува директорот на јавната установа за заштита, најдоцна во рок од три месеци пред истекот на рокот за реизбор.

(4) Доколку стручниот работник не се реизбере во стручното звање поради неисполнување на условите за реизбор во стручното звање утврдени со овој закон, има право во рок од шест месеци на повторен реизбор, а продолжува со работа на истото работно место со истото стручно звање.

(5) Доколку и по вторпат не биде реизбран, стручниот работник го губи претходно стекнатото стручно звање и во рок од 30 дена со решение на директорот се распоредува на друго работно место во пониско стручно звање од претходно стекнатото стручно звање. Стручниот работник, во рок од шест месеци од денот на распоредувањето на друго работно место во пониско стручно звање, има право да поднесе ново барање за избор во повисоко стручно звање од постојното, во постапка согласно со овој закон.

(6) Против решението од ставовите (4) и (5) на овој член, стручниот работник во рок од 15 дена има право на приговор до управниот одбор на јавната установа за заштита. Управниот одбор одлучува по приговорот во рок од осум дена од денот на приемот на приговорот.

(7) Против одлуката на управниот одбор може да се изјави тужба до надлежен суд. Тужбата не го одлага извршувањето.“

Член 73

Членот 166 се менува и гласи:

„Министерот за култура ги пропишува соодветноста на видот на образованието и описот на стручните звања во областа на споменичката дејност и непосредната заштита во дејностите за заштита на движното културно наследство, програмата за полагање на стручниот испит и начинот на утврдување на бодовите за избор, односно реизбор во стручните звања.“

Член 74

Во членот 168 став (1) точка 7 зборовите: „член 77,“ се бришат, а зборовите: „член 93 став (1)“ се заменуваат со зборовите: „член 93 став (2).“

По ставот (2) се додаваат два нови става, (3) и (4), кои гласат:

„(3) Инспекторот е должен најмалку двапати годишно да изврши надзор во јавните установи за заштита, од аспект на спроведувањето на одредбите од овој закон и другите прописи од областа на заштитата на културното наследство, со исклучок на инспекциски надзор во Архивот.

(4) Инспекторот е должен да изврши надзор:

- над секое преземање мерки на непосредна заштита на недвижно културно наследство за кои е издадено конзерваторско одобрение од Управата и

- над секое вршење на археолошки истражувања за кои е издадена дозвола од Управата.“

Член 75

Во членот 171-а алинејата 1 се менува и гласи:

„- кога е тоа неопходно заради запирање на работите на градење кои се изведуваат спротивно на издаденото конзерваторско одобрение или на конзерваторскиот проект и“.

Член 76

Во членот 171-б во ставот (3) зборовите: „Министерството за култура“ се заменуваат со зборот „Управата“.

Член 77

Во членот 172 став (1) точката 3 се брише.

Точките 4, 5, 6 и 7 стануваат точки 3, 4, 5 и 6.

Во точката 8 која станува точка 7 по зборот „одобрение“ се додаваат зборовите: „или работите на непосредна заштита се вршат од лице кое не е овластено за вршење на работи на непосредна заштита, а зборот во заградата „87“ се заменува со зборовите: „87 став (1)“.

Точките 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18 стануваат точки 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 и 17.

Во ставот (3) броевите „1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18“ се замнуваат со броевите „1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 и 17“.

Член 78

По членот 172 се додава нов член 172-а, кој гласи:

„Член 172-а

Глоба во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на одговорното лице, односно службеното лице во Управата ако:

1. не ги води централната и посебните евиденции и археолошкиот катастар (член 34 став (5));
2. не го води Регистарот (член 45 став (5));
3. не поведе прекршочна постапка против носителот на дозволата за археолошки истражувања и стручниот раководител кои, по завршувањето на работите во рокот утврден со закон, до Управата нема да достават извештај за археолошките истражувања, нема да предадат примерок од финалната документација, нема да ги објават резултатите од археолошките истражувања и нема да ги предадат движните наоди на музејот (член 59 став (3));
4. издаде одобрение за употреба на опрема за детекција без согласност на министерот за култура (член 63 став (2));
5. не води евиденција за издадените одобренија за употреба на опрема за детекција (член 63 став (7));
6. не го извести органот што го издал одобрението за градење и не побара од градежната инспекција привремено запирање на работите во случај кога инвеститорот ги изведува работите спротивно на проектната и на друга техничка документација (член 81 став (1));
7. не поведе прекршочна постапка против носителот на конзерваторско одобрение кој во рок утврден со закон нема да поднесе извештај и нема да ја предаде финалната документација на Управата (член 84 ставови (1) и (2));

8. не води посебна евиденција за колекционерите и за заштитените приватни збирки (член 93 став (4));

9. издаде одобрение за изнесување на културно наследство надвор од установата без претходно мислење на Министерството за култура (член 95-а став (2));

10. издаде одобрение за изработка на копија на културно наследство без мислење на Министерството за култура (член 95-б став (2));

11. не ја извести јавноста за добрата од член 97 став (11) од овој закон (член 97 став (11));

12. не го извести царинскиот орган за секое донесено решение за забрана за извоз или за издадена дозвола, односно уверение за изнесување или извоз (член 98 став (1));

13. не го води Информативниот систем согласно овој закон (член 115);

14. двапати годишно не оствари увид во работата на јавните установи за заштита (член 168 став (3));

15. не изврши надзор над секое преземање мерки на непосредна заштита на недвижно културно наследство за кои е издадено конзерваторско одобрение од Управата (член 168 став (4) алинеја 1);

16. не изврши надзор над секое вршење археолошки истражувања за кои е издадена дозвола од Управата (член 168 став (4) алинеја 2).“

Член 79

Членот 173 се менува и гласи:

„ (1) Глоба во износ од 2.000 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правното лице што:

1. не го доработи елаборатот во согласност со забелешките на Управата во рок од 30 дена (член 35 став (7));

2. не донесе план за управување во рок од шест месеци од денот на донесувањето на актот за заштита (член 42-а став (5));

3. не ги преземе неопходните мерки за техничко обезбедување на наоѓалиштето и уредување на неговата непосредна околина пред напуштањето на теренот (член 59 став (2) точка 1);

4. не ја врати претходната состојба на теренот на кој се вршени археолошките истражувања, пред напуштањето на теренот, ако наоѓалиштето не се конзервира или презентира (член 59 став (2) точка 2);

5. во определениот рок не поднесе извештај за археолошките истражувања (член 59 став (3) точка 1);

6. во определениот рок не ја предаде финалната документација за археолошките истражувања (член 59 став (3) точка 2);

7. во определениот рок не ги објави резултатите од археолошките истражувања (член 59 став (3) точка 3);

8. не ги предаде движните наоди на определениот музеј во утврдените законски рокови (член 59 став (3) точка 4);

9. не го почитува правото на научна сопственост (член 62 став (2) точки 2и3);

10. употребува метал-детектори и друга опрема за детекција при археолошки истражувања без одобрение за употреба или таквата опрема ја употребува за вршење или поттикнување незаконски ископувања (член 63 ставови (1) и (3));

11. не ги предаде случајно откриените предмети земени од местото каде што се најдени или не ги презема неопходните мерки да се обезбеди нивна заштита од пропаѓање или отуѓување (член 65 став (2) точка 1);

12. не ги дава релевантните податоци во врска со местото, положбата на предметите, времето на случајното откривање и околностите под кои е направено тоа (член 65 став (2) точка 2);

13. не го донесе актот за заштита на доброто во рок од една година од донесувањето на планот (член 70 став (4));

14. за изработка на нацртот на просторен и урбанистички план користи заштитно-конзерваторски основи што не се одобрени и уредно заверени од Управата (член 71 став (6));

15. не поднесе извештај за извршените конзерваторски истражувања и не ја предало финалната документација во роковите определени со закон (член 84);

16. не изврши стручна контрола на конзерваторски проект (член 86 став (1));

17. не постапи по забелешките дадени во извештајот за извршената стручна контрола на конзерваторскиот проект (член 86 став (5));

18. не ја извести писмено Управата за започнувањето на работите на непосредна заштита (член 87 став (9));

19. не врши конзерваторски надзор над изведувањето на работите на непосредна заштита (член 89 став (2));

20. започне со изведувањето на работите на непосредна заштита без да обезбеди конзерваторски надзор (член 89 став (6));

21. не ги отстрани констатираните недостатоци по забелешките дадени при приемот на изведените работи (член 91 став (7));

22. не ја извести надлежната установа за заштита за секој набавен предмет пред неговото пуштање во продажба или не доставило месечен извештај за извршената продажба на антиквитети, уметнички и други предмети на колекции (член 94 став (2) точка 1);

23. не обезбеди исправа за откажување од правото на првенствено купување на заштитено добро (член 94 став (2) точка 2);

24. врши размена и отстапување на заштитени движни добра без одобрение на Управата (член 95 став (3));

25. изнесува движно културно наследство надвор од јавната установата без одобрение на Управата (член 95-а);

26. на лицата кои вршат научна обработка не им овозможи пристап до движните предмети (член 95-а став (4));

27. изработува копија на движно културно наследство без одобрение на Управата (член 95-б);

28. не донесе план за превентивна заштита и итна акција во случај на незаконски дејства (член 104 став (1));

29. не достави до Управата податоци за културното наследство или тековно не ги ажурира (член 115 став (3));

30. не пријави културно наследство или добра за кое основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство, како и фактичка или правна промена на заштитено добро по неговото пријавување, во рокот утврден со овој закон (член 129);

31. не постапува со заштитеното добро како добар домаќин, односно не го чува, почитува, одржува или на време не ги презема пропишаните мерки на заштита (член 130 став (1));

32. не ги надомести вложените јавни средства во случај на отуѓување на заштитено добро (член 131 став (1));

33. не допушти документирање, проучување, истражување и спроведување мерки на заштита во случаи кога е издадено одобрение од Управата (член 132 ставови (1) и (2));

34. не отстапи културно наследство на привремено користење за потреби на културни манифестации (член 133 став (1));

35. не овозможи достапност на културното наследство на јавноста на посебен начин (член 134 ставови (1) и (2));

36. не го почитува правото на првенствено купување (член 140 став (1));

37. не ја следи состојбата со недвижното културно наследство што се наоѓа во општините за кои е територијално надлежен и за секоја промена не ја известува Управата (член 146 став (4) точка 11)

38. не поведе постапка за полагање стручен испит за реизбор во изборно стручно звање во рок утврден со овој закон (член 165-б став (1)).

(2) Глоба во износ од 500 до 700 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот од став (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 700 до 1500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот од став (1) на овој член и на трговецот поединец.

(4) Глоба во износ од 500 до 700 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот од став (1) на овој член и на физичкото лице.

(5) За прекршокот од ставот (1) точка 10 на овој член на правното лице и на физичкото лице може да му се изрече посебна прекршочна мерка одземање предмети, метал-детектори и други технички средства погодни за детекција од членот 63 од овој закон, со кои е извршен прекршокот.

(6) За прекршокот од ставот (1) точки 8, 11, 21, 23, 29 и 30 на овој член, на правното лице може да му се изрече посебна прекршочна мерка одземање предмети што претставуваат заштитено движно добро кое е стекнато, односно се предмет на извршување на прекршокот.

(7) За прекршокот од ставот (1) точки 8, 11, 21, 23 и 30 на овој член, на физичкото лице може да му се изрече посебна прекршочна мерка одземање предмети што претставуваат заштитено движно добро кое е стекнато, односно се предмет на извршување на прекршокот.

(8) За прекршокот од ставот (1) точки 11, 12, 17, 20 и 21 на овој член, на правно лице и на трговец-поединец може да му се изрече санкција привремена забрана за вршење на дејноста со која е извршен прекршокот од шест месеци до две години.“

Член 80

Во членот 174 став (1) во точката 2 зборовите „заштитено ex lege“ се бришат.

Член 81

Во членот 174-а по бројот „172“ се додаваат зборовите „172-а“.

Основање на Националниот совет

Член 82

Националниот совет ќе се основа во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Национална стратегија

Член 83

Националната стратегија ќе се донесе во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Подзаконски акти

Член 84

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Усогласување на работата на установите

Член 85

Јавните установи за заштита ќе ја усогласат својата работа и актите со одредбите од овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Стручни звања

Член 86

(1) На лицата кои до денот на влегувањето во сила на овој закон се здобиле со стручно звање согласно со Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“ број 20/2004, 115/2007, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14 и 44/14) здобиеното звање им се признава согласно со овој закон.

(2) Постапките за здобивање на стручните звања започнати според прописите што важеле пред влегувањето во сила на овој закон, ќе се завршат според одредбите на Законот по кој започнале.

Член 87

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за заштита на културното наследство.

Член 88

Овој закон влегува во сила на осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а одредбите од членовите 70, 71, 72, 73 и 74 од овој закон ќе отпочнат да се применуваат од 1 јануари 2016 година.